

KÄSÄMÄN VESIOSUUSKUNTA – 30 VUOTTA EDELLÄKÄVIJÄNÄ

Arvoisa vesiosuuskunnan hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtaja, hyvät juhlavieraat, naiset ja miehet!

Parhaat kiitokset pyynnöstä tulla esittämään Pohjois-Karjalan elinkeino-, liikenne – ja ympäristökeskuksen tervehdys 30-vuotisjuhlaanne.

Minulla on suuri ilo olla mukana ja esittää tervehdys ihan naapurissa toimivan, alan edelläkävijöihin kuuluvan Käsämän vesiosuuskunnan juhlassa. Osuuskunnan, joka huolehtii lähes viidensadan osakkaansa vesihuollosta ja yli kolmensadan talouden jätevesihuollosta.

Erytystä merkitystä osuuskunnan toiminnalle antaa, että se toimii yhden Suomen kirkasvetisimmän järven, Kuorinka-järven rannoilla. Natura 2000 -verkostoon kuuluvan, hiekkamaiden niukkamine-raalisiin ja niukkaravinteisiin vesiin kuuluvan Kuoringan vesi on erinomaista ja näkösyvyys jopa kymmenen metriä.

Pohjois-Karjalassa haja-asutusalueiden vesihuolto- ja jätevesihuolto ovat edistyneet hyvin. Maakunnassa on edetty suunnitelmallisesti pitkälle viemäröintiohjelman mukaisesti. Investoinnit on tehty pääosin maaseudun vesi- ja viemäriverkostojen rakentamiseen, pieneltä osin jätevedenpuhdistamoiden saneeraukseen.

Vesi- ja jätevesihuollon ripeä edistyminen Pohjois-Karjalan maaseudulla on edellyttänyt kaikkien toimijoiden valveutuneisuutta, aktiivisuutta ja osaamista. Asukkaat, niiden muodostamat osuuskunnat, kunnan viranhaltijat ja luottamusmiehet, poliittiset päättäjät ja valtion viranomaiset ovat vieneet asioita tuloksellisesti samaan suuntaan.

Keskeisiä toimijoita ovat olleet vesiosuuskunnat, juhliiva Käsämän vesiosuuskunta niiden kärkijoukoissa. Osuuskunnan toiminta on ollut määrätietoista, asiakaslähtöistä ja ammattitaitoista.

Pohjois-Karjala on menestynyt hyvin valtion avustusrahojen jaossa. Viime vuosina vesi- ja jätevesihankkeisiin on käytetty valtion rahoitusta ja EU-rahoitusta keskimäärin noin kolme miljoonaa euroa vuodessa, enimmillään jopa kolme ja puoli miljoonaa euroa. Kokonaisinvestoinnit ovat monena vuonna olleet kymmenen miljoonan euron suuruusluokkaa.

Rahoituslähteinä on käytetty monipuolisesti: maa- ja metsätalousministeriön kansallista rahoitusta, ympäristöministeriön kansallista rahoitusta, työ- ja elinkeinoministeriön työvoimapolitiittista investointitukea sekä EU:n maaseuturahaston EMOTR-rahoitusta ja Euroopan alueiden kehittämisrahaston EAKR-rahoitusta. Valtion ja EU:n rahoitusosuus on hankkeissa ollut yleensä noin 40 %. Suurimman rahoitusvastuun ovat kantaneet osuuskuntien osakkaat ja kunnat. Liperin kunta on ollut tässä suhteessa yksi valveutuneimmista, mistä suuret kiitokset kunnan päättäjille.

Käsämän vesiosuuskunnalla on ollut valmius tarttua vaativina ja hankalinakin pidettyihin EU-hankkeisiin nopeasti. EU-ohjelmakauden olleessa edellisen kerran loppumassa noin seitsemän vuotta sitten, osuuskunta pystyi muutamassa päivässä hakemaan rahoitusta maatalousrahastosta saaden myös myönteisen rahoituspäätöksen hankkeelleen. Vastaavaa ripeyttä ja osaamista osuuskunta on osoittanut myös EAKR-rahoituksen hakemisessa. Nämä edelläkävijän onnistumiset ovat rohkaisseet myös muita maakunnan osuuskuntia hankkeidensa toteuttamisessa.

Käsämän vesiosuuskunta on viisaasti hajauttanut vedenhankintansa kahdelle pohjavesialueelle. Näin se pystyy turvaamaan vedenhankintansa paremmin myös mahdollisissa häiriötilanteissa ja

jopa poikkeusoloissa. Samalla veden myyminen myös naapuriosuuskunnille on ollut mahdollista. Myöskään kuntarajat eivät ole olleet toiminnan laajenemisen esteenä, kun vesihuoltopalveluita on annettu myös Polvijärven puolelle.

Julkisen talouden tilanteen vuoksi säästöt kohdistuvat tulevina vuosina lähes kaikille valtion menomomenteille. Vesihuollon ja jätevesihuollon rahoitus ei tee poikkeusta. Maaliskuisessa kehyspäättöksessä hallitus linjasi vesihuoltohankkeisiin ja jätevesihuoltohankkeisiin suunnattavien avustusten lopettamisesta. Samalla loppuu ns. siirtoviemärihankkeiden tukeminen. Uusia nimettyjä investointihankkeita ei enää rahoiteta, mutta tiedossa olevia pienehköjä hankkeita ja osuuskuntien verkostojen laajennushankkeita toteutetaan vauhdilla ainakin vuoden 2016 loppuun saakka.

Tänä vuonna alkaneella EU-ohjelmakaudella ei EAKR-rahoituksen käyttäminen vesihuolto- ja jätevesihuoltohankkeisiin ole enää mahdollista. Myöskään työllisyyspoliittisia investointiavustuksia ei ole käytettävissä.

Käynnissä olevien hankkeiden toteuttamisella voimme kuitenkin varmistaa Pohjois-Karjalan viemäröintiohjelman tärkeimpien kohteiden loppuun toteuttamisen. Haja-asutusalueilla tavoitteena ollut 80 %:n liittymisaste viemäriverkkoon saavutetaan vuonna 2016. Näin hyvään tilanteeseen pääsemisessä edelläkävijöiden, kuten Käsämän vesiosuuskunnan merkitys on ollut suuri.

Hyväkin toiminta vaatii jatkuvaa kehittämistä. Tarpeet ja tilanteet muuttuvat. Käsämän vesiosuuskunta on ollut aktiivisesti kehittämässä vesiosuuskuntien toimintaa EU:n maaseuturahaston Putkeen Menee -kehittämishankkeessa. Parhailtaan tehtävä riskienhallintasuunnitelma on viisasta varautumista uudistuvan vesihuoltolain mukanaan tuomiin velvoitteisiin.

Kaikkien yhteisöjenkin toiminnan takana ovat ihmiset. Käsämän vesiosuuskunnan menestykseen ovat varmasti vaikuttaneet lukuisat henkilöt. Siitä huolimatta uskallan nostaa esille kaksi henkilöä, joiden rooli on ollut erityisen keskeinen.

Toiminta ei onnistu, jos talous ei ole kunnossa. Hallituksen puheenjohtaja Jaakko Hirvonen on antanut Käsämän vesiosuuskunnalle sellaista talousosaamista, joka on mahdollistanut myös ansiokkaan toiminnan.

Osuuskunnan toimitusjohtaja Kauko Piironen on vesihuoltoasioiden käytännön osaaja, johon osuuskunta on ulospäin pitkälle henkilöitynyt. Ansioistaan haja-asutusalueiden vesi- ja jätevesihuoltoasioiden edistämisessä Kaukole myönnettiin ympäristökeskuksen ympäristöpalkinto vuonna 2008.

Menestyksenkin jälkeen tulevaisuuteen on syytä varautua, jotta hyvä työ ei valuisi hukkaan ja myönteinen kehitys jatkuisi. Jatkossa ei Käsämästäkään välttämättä löydy kaukoja ja jaakkoja, jotka osin talkooperiaatteella ovat valmiita käyttämään runsaasti aikaansa ja voimiansa yhteisten asioiden hoitamiseen.

Vesivarastrategian mukaisesti kannustan vesiosuuskuntia entistä tiiviimpään yhteistyöhön, ammatillisempaan toimintaan ja tarvittaessa myös yhdistymisiin. Myös tässä työssä Käsämän vesiosuuskunnalla ja sen aktiiveilla voi olla edelläkävijän rooli.

Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja omasta puolestani onnittelen Käsämän vesiosuuskuntaa, sen toimihenkilöitä, osakkaita ja asiakkaita menestyksellisistä vuosikymmenistä. Samalla toivon edelläkävijyytenne vesi- ja jätevesihuollossa jatkuvan. Toimintanne on samalla arvokasta vesiensuojelutyötä hienojen vesistöjemme ja arvokkaiden pohjavesiemme äärellä. Hyvää juhlapäivää!